

AUKTORISATION SOM EXAMINATOR OCH UTFÖRANDE AV KOMPETENSBEDÖMNING

Denna luftfartsbestämmelse har utfärdats med stöd av 117 och 118 § i luftfartslagen (1242/2005) med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om gemenskapscertifikat för flygledare och Eurocontrols bestämmelse ESARR 5 "ATM Services' Personnel", Edition 2.0, 11.4.2002.

Innehåll

- 1 Allmänt
- 2 Villkor för auktorisation som examinator
- 3 Auktorisation som examinator samt rättigheter
- 4 Auktorisationens giltighet
- 5 Förlängning av en auktorisations giltighet och förnyelse av föråldrad auktorisation
- 6 Genomförande av kompetensbedömning
- 7 Ifyllande och insändning av dokument
- 8 Temporär lokal behörighet
- 9 Undantag
- 10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 ALLMÄNT

1.1 Tillämpningsområde

Denna luftfartsbestämmelse gäller leverantörer av utbildning i flygtrafikledningstjänst och flygledare som Luftfartsförvaltningen har auktoriserat att bedöma kompetensen hos den som ansöker om eller innehar ett certifikat samt att utföra kompetensbedömningar. Bestämmelsen gäller dessutom utförande av kompetensbedömningar och beviljande av tillfälliga lokala behörigheter. Luftfartsbestämmelsen tillämpas också på kompetensbedömning av AFIS-personal (avsnitt 6).

1.2 Definitioner

I denna luftfartsbestämmelse avses med

1. "behörighet" en rättighet som anges på och utgör en del av ett certifikat eller behörighetsbevis och som anger specifika villkor, rättigheter eller begränsningar som hänför sig till certifikatet eller behörighetsbeviset
2. "behörighetsbevis" ett behörighetsbevis för AFIS-personal, som beviljats av Luftfartsförvaltningen och vars innehavare är berättigad att tillhandahålla flygtrafikledningstjänster i enlighet med de behörigheter som antecknats i hans eller hennes behörighetsbevis
3. "behörighetstillägg" en rättighet som anges på och utgör en del av ett certifikat och som anger de specifika villkor, rättigheter eller begränsningar som hänför sig till den relevanta behörigheten
4. "certifikat" ett certifikat, oavsett vilken benämning det har, som är utfärdat och godkänt i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare och som berättigar den lagliga innehavaren att tillhandahålla flygkontrolltjänster i enlighet med de behörigheter och behörighetstillägg som framgår av certifikatet
5. "lokal behörighet" en rättighet som anges på och utgör en del av ett certifikat och som anger ICAO-platsbeteckningen och de sektorer och/eller arbetspositioner där certifikatinnehavaren är behörig att arbeta

6. "examinator" en flygledarcertifikatsinnehavare som Luftfartsförvaltningen har auktoriserat att bedöma kompetensen hos den som ansöker om eller innehar ett certifikat samt att utföra kompetensbedömningar
7. "huvudexaminator" en examinator som Luftfartsförvaltningen har auktoriserat att utföra
  - kompetensbedömning för beviljande av ett nytt certifikat eller en ny behörighet och/eller
  - kompetensbedömning för beviljande, förlängning eller förnyelse av auktorisation som examinator och/eller
  - kompetensbedömning i sådana flygkontrollenheter för vilka examinatorn inte har giltig lokal behörighet
8. "instruktörsbehörighetstillägg" en rättighet som anges på och utgör en del av ett certifikat och som anger innehavarens behörighet att fungera som instruktör vid utbildning på arbetsplatsen
9. "kompetensbedömning" det förfarande där en examinator eller, då det är fråga om en AFIS-enhet, en AFIS-tjänsteman som utsetts av utbildningsorganisationen, på basis av examina och praktiska arbetsprov eller ett system för fortlöpande bedömning bedömer den teoretiska och praktiska kunskap som krävs av den som ansöker om eller innehar ett certifikat, ett behörighetsbevis, en behörighet, ett behörighetstillägg eller en auktorisation
10. "leverantör av utbildning i flygtrafikledningstjänst" en organisation som har certifierats av Luftfartsförvaltningen för att tillhandahålla utbildning enligt luftfartsbestämmelsen ANS M1-4
11. "tillägg" en gemensam benämning för behörighetstillägg, lokala behörigheter (enhetsbehörighetstillägg) och instruktörsbehörighetstillägg.

2 VILLKOR FÖR AUKTORISATION SOM EXAMINATOR

2.1 Allmänt

Sökanden kan få auktorisation som examinator på framställning av leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst. Att sökanden uppfyller ställda krav räcker inte ensamt för att få auktorisation som examinator, utan när auktorisation meddelas beaktar Luftfartsförvaltningen det allmänna och regionala behovet av examinatore. När Luftfartsförvaltningen meddelar auktorisation som huvudexaminator, vilken ger rätt att utföra kompetensbedömning i enheter för vilka examinatorn inte har giltig lokal behörighet, beaktar den enhetens kravnivå och sökandens erfarenhet.

2.2 Certifikat, behörigheter och tillägg

2.2.1 En förutsättning för auktorisation är att sökanden har flygledarcertifikat och giltig behörighet samt tillägg som ger rätt att utföra kompetensbedömning av den aktuella flygkontrolltjänsten och att sökanden i sitt certifikat har eller har haft anteckning om instruktörsbehörighetstillägg (OJT).

2.2.2 För auktorisation som huvudexaminator krävs inte giltig lokal behörighet för fler än en enhet.

2.2.3 För auktorisation som examinator med instruktörsbehörighetstillägg krävs att sökanden i sitt certifikat har giltig anteckning om instruktörsbehörighetstillägg.

2.3 Erfarenhet

2.3.1 Ett villkor för auktorisation som examinator med rätt att utföra kompetensbedömning för förlängning eller förnyelse av lokal behörighet samt med rätt att förlänga lokal behörighet är att sökanden verkat minst tre år som flygledare och minst 90 timmar som operativ instruktör och/eller simulatorinstruktör.

2.3.2 Ett villkor för auktorisation som examinator med rätt att utföra kompetensbedömning för beviljande av lokal behörighet eller behörighetstillägg samt med rätt att bevilja tillfällig lokal behörighet är att sökanden som auktoriserad examinator utfört minst fem kompetensbedömningar.

2.3.3 Ett villkor för auktorisation som examinator med rätt att utföra kompetensbedömning för beviljande, förlängning eller förnyelse av instruktörsbehörighetstillägg är att sökanden som auktoriserad examinator utfört minst fem kompetensbedömningar samt verkat minst 180 timmar som operativ instruktör och/eller simulatorinstruktör.

2.3.4 Ett villkor för auktorisation som huvudexaminator är att sökanden som auktoriserad examinator utfört minst 20 kompetensbedömningar.

2.4 Teoretisk och praktisk kunskap

2.4.1 Sökanden ska under de 12 månader som föregår ansökan ha

- a) fullföljt av Luftfartsförvaltningen godkänd examinatorutbildning som uppfyller kraven i luftfartsbestämmelsen ANS M1-4 och
- b) med godkänt resultat utfört en kompetensbedömning under uppsikt av en huvudexaminator.

2.4.2 Om auktorisationen utvidgas ska kraven på erfarenhet enligt avsnitten 2.3.2–2.3.4 vara uppfyllda.

2.5 Ansökan om auktorisation

För auktorisation som examinator ska till Luftfartsförvaltningen inges en av sökanden och leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst undertecknad ansökan samt en utredning om att villkoren för beviljande av auktorisation är uppfyllda.

3 AUKTORISATION SOM EXAMINATOR SAMT RÄTTIGHETER

3.1 Luftfartsförvaltningen meddelar examinator auktorisation där det anges för vilken behörighet, tillägg eller auktorisation han får utföra kompetensbedömningar. I auktorisationen anges också om examinatorn får utföra bedömningar för beviljande eller för förlängning och/eller förnyelse av behörigheter, tillägg eller auktorisationer.

3.2 Auktorisation kan begränsas till att gälla bara en enskild kompetensbedömning.

3.3 Huvudexaminator kan ges rätt att utföra kompetensbedömningar i enheter för vilka han inte har giltig lokal behörighet. I auktorisationen anges om rättigheten är obegränsad, varvid den gäller alla enheter som leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst har certifiering för, eller om den gäller bara vissa enheter.

4 AUKTORISATIONENS GILTIGHET

4.1 Auktorisation som examinator meddelas för en tid av högst 36 månader eller för en viss kompetensbedömning.

4.2 Utvidgning av de rättigheter som ingår i auktorisationen inverkar inte på dess giltighetstid om inte förlängning av giltighetstiden samtidigt sökts enligt avsnitt 5.

4.3 Luftfartsförvaltningen kan återkalla auktorisationen som examinator om examinatorn

- a) i uppgifter som hör till auktorisationen handlar i strid med sin skyldighet som fastläggs i bestämmelser, föreskrifter eller av myndigheter, flygtrafiktjänsten eller utbildningsleverantören givna anvisningar
- b) inte till kunskaper och färdigheter, utbildning eller erfarenhet uppfyller villkoren för auktorisation eller
- c) i andra än examinatorns uppgifter genom sin verksamhet visat sådan allmän likgiltighet gentemot bestämmelser eller föreskrifter att det ger anledning att misstänka att han inte förmår eller vill följa de bestämmelser och föreskrifter som gäller en examinatorns uppgifter.

5 FÖRLÄNGNING AV EN AUKTORISATIONS GILTIGHET OCH FÖRNYELSE AV FÖRÅLDRAD AUKTORISATION

5.1 Auktorisation som examinator meddelas för en tid av högst 36 månader eller för en viss kompetensbedömning om sökanden uppfyller två av följande tre villkor:

- a) han har under de senaste 12 månaderna deltagit i en av Luftfartsförvaltningen godkänd repetitionsutbildning för examinörer och/eller
- b) han har under de senaste 36 månaderna utfört minst fem kompetensbedömningar och/eller
- c) han har med godkänt resultat utfört en kompetensbedömning under uppsikt av en huvudexaminator.

5.2 En föråldrad auktorisation kan förnyas om villkoren för förnyelse av auktorisationen är uppfyllda.

6 GENOMFÖRANDE AV KOMPETENSBEDÖMNING

6.1 En kompetensbedömning ska omfatta åtminstone följande delar:

- a) aktuella dokument granskas före bedömningen
- b) kunskaperna hos den granskade personen bedöms med hjälp av skriftliga och muntliga prov
- c) i praktiken bedöms kompetensen under minst en timme för varje arbetsposition som den lokala behörigheten eller AFIS-behörigheten gäller, ifall man inte använder ett system för fortlöpande bedömning; bedömningen kompletteras vid behov med muntliga frågor
- d) prestationen bedöms och den granskade personen informeras om resultatet
- e) till kompetensbedömningen hörande dokument ifylls.

6.2 Prestationen bedöms med någotdera av följande ord:

- a) godkänd, om personen nått eller upprätthållit den erforderade kunskaps-, färdighets- och kompetensnivån
- b) underkänd,
  - om personen inte ådagalagt en godtagbar kunskapsnivå
  - om verksamhet i strid med bestämmelser eller anvisningar förekommit under prestationen
  - om personen inte uppvisat en godtagbar kontroll av trafiksituationen
  - om personen inte visat sig kunna hantera utrustning på ett godtagbart sätt
  - om examinator, ansvarig flygledare eller AFIS-tjänsteman av säkerhetsskäl måste ingripa i kontrollen av trafiken.

6.3 Om en examinator utför kompetensbedömning i en sådan flygkontrollenhet, AFIS-enhet eller vid en arbetsposition för vilken han inte har giltig lokal behörighet eller behörighet och den granskade personen inte har giltig behörighet inklusive tillägg för den aktuella arbetspositionen ska vid bedömningen dessutom närvara en operativ instruktör som fungerar som ansvarig flygledare eller AFIS-tjänsteman.

6.4 Kompetensbedömning för ny behörighet eller tillägg får inte utföras av examinator som utbildat personen för den aktuella behörigheten eller tillägget, och kompetensbedömning för förnyelse eller förlängning av behörighet eller tillägg får inte utföras av examinator som utbildat personen för förnyelse eller förlängning av den aktuella behörigheten eller tillägget.

6.5 Examinator får inte utföra kompetensbedömning:

- a) om han är nära släkt med den granskade personen enligt 13 kap. 3 § i rättegångsbalken
- b) om kompetensbedömningen kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för examinatoren eller en nära släkting till honom
- c) om förtroendet för examinatoren av annat särskilt skäl äventyras.

7 IFYLLANDE OCH INSÄNDNING AV DOKUMENT

7.1 Anteckningar i certifikatet

När behörigheter och tillägg förlängs ska examinatoren göra följande anteckningar på baksidan av certifikatet:

- den aktuella behörigheten och tillägget

- datum för kompetensbedömningen
- sista giltighetsdagen
- numret på examinatorns auktorisation
- underskrift.

7.2 Insändning av remissblanketter

Leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst ska till Luftfartsförvaltningen inge utlåtandena om kompetensbedömningen i original, av vilka ska framgå till vilket datum behörigheterna och tilläggen förlängts. Bedömningsutlåtandet ska sändas till Luftfartsförvaltningen också i det fall att kompetensbedömningen underkänts. Leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst ska lagra kompetensbedömningsmaterialet och en kopia av utlåtandet om kompetensbedömningen och förvara dem i fem år.

8 TEMPORÄR LOKAL BEHÖRIGHET

8.1 Examinator som Luftfartsförvaltningen särskilt auktoriserat för uppgiften kan tilldela innehavare av flygledarcertifikat temporär lokal behörighet under förutsättning att Luftfartsförvaltningen godkänt de förfaranden genom vilka leverantören av utbildning i flygtrafikledningstjänst säkerställer att villkoren för beviljande av lokal behörighet är uppfyllda enligt luftfartsbestämmelsen PEL M3-10.

8.2 Examinatorn för in anteckning om temporär lokal behörighet och behörighet samt vid behov till den lokala behörigheten relaterade behörighetstillägg i en tabell på baksidan av certifikatet. Anteckningen om den temporära lokala behörigheten ska föregås av ordet TEMPO, och dess giltighetstid får anges till högst två månader räknat från datumet för kompetensbedömningen.

8.3 Giltighetstiden för temporär lokal behörighet kan inte förlängas och ny temporär behörighet för förnyelse av föråldrad lokal behörighet beviljas inte.

8.4 Ansökan om beviljande av lokal behörighet ska inges till Luftfartsförvaltningen i god tid innan giltighetstiden för den temporära lokala behörigheten går ut.

9 UNDANTAG

Luftfartsförvaltningen kan av särskilda skäl på ansökan medge avsteg från avsnitten i 2.3, 2.4, 6.3 och 6.4 i denna luftfartsbestämmelse enligt följande:

9.1 Om en examinator som uppfyller villkoren inte finns tillgänglig kan auktorisation som examinator för en enskild kompetensbedömning eller för enskilda kompetensbedömningar ges också åt flygledare som inte uppfyller villkoren i avsnitt 2.3 eller 2.4.

9.2 Från kravet i avsnitt 6.3, enligt vilket en person som fungerar som ansvarig flygledare eller AFIS-tjänsteman vid kompetensbedömning ska vara operativ instruktör kan avvikas om en operativ instruktör som uppfyller villkoren inte finns tillgänglig och om den person som verkar som ansvarig flygledare eller AFIS-tjänsteman gett sitt samtycke härtill.

9.3 Från kravet i avsnitt 6.4, enligt vilket en examinator som utbildat den granskade personen för den aktuella behörigheten eller tillägget inte får utföra kompetensbedömningen, kan avvikas om en examinator som uppfyller villkoren inte finns tillgänglig.

10 IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

10.1 Denna luftfartsbestämmelse träder i kraft 17.5.2009 och upphäver luftfartsbestämmelsen PEL M3-13 "Auktorisation som examinator" som har utfärdats 1.8.2003.

10.2 De auktorisationer som meddelats enligt luftfartsbestämmelsen PEL M3-13 fortsätter gälla enligt i auktorisationsbeviset antecknade giltighetstider och andra villkor.